

## درس چهارم

۱. بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که ..... جهانیان است. (خالق - پروردگار)
۲. آیه شریفه «قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَجْدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ فُرَادَى...» به جنبه ..... از توحید اشاره دارد (توحید عملی - توحید نظری)
۳. در آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ...»، خداوند اول به ..... توصیه می‌کند (عدم پرستش شیطان - پرستش خالصانه خدا)
۴. در آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ...» شیطان با عبارت ..... معرفی شده است. (دشمن ترین دشمن - دشمن آشکار)
۵. در ادامه آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ...» ..... تحت عنوان صراط مستقیم معرفی شده است؟ (عدم پرستش شیطان - پرستش خالصانه خدا)
۶. هدف خلقت انسان ..... است و این هدف بلند و ارزشمند جز با ..... به دست نمی‌آید. (تقرب - سعی و تلاش / عبادت - جهان بینی دینی)
۷. تمثیل راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه، درباره نفوذ شرک در ..... است؟ (عمل - قلب)
۸. خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن معنای ..... اخلاص به مار می‌رود. (کاربرد لغوی - کاربرد دینی)
۹. در اسلام شرط قبولی تمامی اعمالی که فرد به درگاه خداوند عرضه می‌دارد ..... است. (ایمان - اخلاص)
۱۰. امام صادق (ع) در بیان نورانی‌شان، عمل خالصانه را مشروط به ..... دانسته‌اند. (عدم میل به ستایش دیگران - تنها برای رضای خدا انجام داد)
۱۱. برای اینکه عمل برای خدا خالص شود لازم است که نخست ..... تحقق یابد. (اخلاص در قلب - اخلاص در اندیشه)
۱۲. حسن فعلی در یک عمل منوط به آن است که آن عمل ..... انجام شده باشد (با نیت الهی - همان گونه که خدا گفته)
۱۳. کما معرفت و الهی بودن نیت در عمل نشان می‌دهد که فرد در آن عمل به حسن ..... دست یافته است. (فعلی - فاعلی)
۱۴. «دآفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار، به ضرورت ..... در یک عمل عبادی اشاره دارد. (اخلاص - اندیشه)
۱۵. در آیه شریفه «بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست...»، به کدام صفت الهی اشاره شده است؟
۱۶. در آیه «قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَجْدَةِ...» مقصود از یک توصیه کدام است؟
۱۷. از کدام یک از کلمات موجود در آیه «قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَجْدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ فُرَادَى» می‌توان اخلاص را استنباط کرد.
۱۸. مقصود از عهد در آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا...» کدام است؟
۱۹. شیطان در آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» به چه عبارتی معرفی شده است.
۲۰. در آیه شریفه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» چه چیز صراط مستقیم معرفی شده است؟
۲۱. اخلاص چند گونه است و موارد آن کدام است؟
۲۲. دومین مرحله از کسب اخلاص کدام مورد به شمار می‌رود؟
۲۳. مهمترین اعتقاد در بحث اخلاص در اندیشه در میان چهار گام توحید نظری کدام است؟
۲۴. ورود آسان به مسیر بندگی در گرو دست‌یابی به کدام یک از راه‌های تقویت اخلاص است؟
۲۵. معنای آیه «قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَجْدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ فُرَادَى» را بیان کنید.
۲۶. معنای آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» را بیان نمایید.
۲۷. سه مورد از پیام‌های آیات «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» (یس / ۶۰) و «وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» را بیان کنید.
۲۸. تمثیل پیامبر اکرم (ص) درباره نفوذ شرک در دل را بیان نمایید.
۲۹. معنای لغوی و کاربردی اخلاص را بیان کنید.
۳۰. عمل خالص از نگاه امام صادق (ع) چگونه عملی به شمار می‌رود؟

## درس چهارم

۳۱. مقصود از اخلاص در اندیشه را بیان کنید.
۳۲. معنای حدیث شریف «فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ» چیست؟
۳۳. مقصود از اخلاص در قلب را بیان نمایید.
۳۴. حسن فعلی و فاعلی را توضیح دهید.
۳۵. منظور از راه افزایش معرفت نسبت به خدا، در مسیر تقویت اخلاص چیست؟
۳۶. تقویت حق‌پذیری چه اثری بر افزایش اخلاص داشته و افرادی که راه حق را بر خود بسته‌اند به چه مشکلی مبتلایند؟
۳۷. آثار راز و نیاز با خدا را به‌عنوان یکی از راه‌های کسب اخلاص بیان کنید.
۳۸. مقصود از پاداش‌های وصف‌نشده در مسأله اخلاص چیست و یک نمونه از آن را بیان کنید.
۳۹. حکمت به چه معناست و ثمرات حصول آن در انسان کدام است؟
۴۰. اینکه کسی خداوند را مدبر و اراده‌کننده علم بداند به کدام مرحله از اخلاص دست یافته است؟
۴۱. درستی و نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.
- امام علی (ع) اخلاص را سپهسالار لشکر خدای رحمان بیان کرده و هوی را راهبر لشکر شیطان. دوری از گناه‌ها و تلاش برای انجام واجبات از میوه‌های درخت اخلاص است.
- امام علی (ع) فرمودند که تمام اخلاص در انجام واجبات جمع شده است.
- خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید، هر کس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت و معرفت از دل و زبانش جاری خواهد شد.

## جواب درس چهارم

۱. پروردگار
۲. توحید عملی
۳. عدم پرستش شیطان
۴. دشمن آشکار
۵. پرستش خالصانه خدا
۶. تقرب - سعی و تلاش
۷. قلب
۸. کاربرد لغوی
۹. اخلاص
۱۰. عدم میل به ستایش دیگران
۱۱. اخلاص در اندیشه
۱۲. همان گونه که خدا گفته
۱۳. حسن فاعلی
۱۴. اندیشه
۱۵. ربوبیت
۱۶. قیام برای خدا
۱۷. الله
۱۸. عدم عبادت شیطان و عبادت خدا
۱۹. دشمن آشکار
۲۰. عبادت خدا
۲۱. اخلاص در اندیشه و اخلاص در قلب
۲۲. اخلاص در قلب
۲۳. ربوبیت
۲۴. تقویت روحیه حق پذیری
۲۵. بگو: دشما را تنها به یک چیز اندرز می دهیم، و آن اینک: دو نفر دو نفر یا یک نفر یک نفر برای خدا قیام کنید...
۲۶. آیا با شما عهد نکردم ای فرزندان آدم که شیطان را نپرستید، که او برای شما دشمن آشکاری است.
۲۷. - عهدی که در این آیه آمده است یک عهد فطری بین خدا و انسان است.  
- عهد خدا این است که شیطان عبادت نشود چرا که او دشمن آشکار است و اینک خدا پرستش شود.  
- عبادت خدا همان صراط مستقیم است.
۲۸. در روایتی از پیامبر اکرم آمده است که راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان تر است.
۲۹. اخلاص به معنی خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است. این کلمه در کاربرد دینی بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند و عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده است، انجام دهد.
۳۰. عمل خالص آن عملی است که دوست نداری کسی جز خداوند به خاطر آن کار، تو را ستایش و تمجید کند،
۳۱. فردی که به خداوند اعتقاد دارد باید بکوشد فکر و اندیشه خود را در این زمینه تقویت کند به طوری که همه امور خود و عالم را به دست خدا ببیند و بداند که خداوند مدبّر و اداره کننده همه امور جهان است و هیچ واسطه و سببی جز به اذن و اراده او عمل نمی کند. این معنا، همان مفهوم مراتب توحید، به خصوص توحید در ربوبیت است که در درس های قبل بدان پرداختیم.
۳۲. انجام دهنده کار نیک، از آن کار بهتر است و انجام دهنده کار شر، از آن شر بدتر است.
۳۳. بنابراین، انسان مؤمن می کوشد قلبش را خانه خداوند مهربان کند و تنها به او دل ببندد و با آنان که خداوند سفارش کرده است انس قلبی داشته باشد. همچنین او تلاش می کند نیت های درونی و قلبی خود را الهی کند، زیرا تا نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی نشود، آن عمل، خدایی نمی گردد و خالصانه نمی شود.

## جواب درس چهارم

۳۴. حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای معرفت درست و نیت الهی باشد. حسن فعلی نیز بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خدا فرمان داده است انجام شود.
۳۵. پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد. همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاص برقرار است. بنابراین، هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد.
۳۶. کسی که رحیه حق پذیری دارد و در مقابل حق تسلیم است به آسانی وارد مسیر بندگی می شود. زیرا افراد حق پذیر تابع دلیل هستند و وقتی عقل آنان حقیقتی را یافت، به دنبال آن می روند. اما کسانی که راه دریافت حق را بر خود بسته اند و به جای پیروی از عقل، از هوی و هوس پیروی می کنند، وقتی خیرخواهی اطرافیان و دوستان را می شنوند، دست به انکار می زنند و راه رسیدن به حقیقت را بر خود می بندند.
۳۷. نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند، محبت او راه در قلب تقویت می سازد و انسان را بهره مند از کمک های الهی می نماید.
۳۸. بندگی خالصانه خداوند ثمراتی دارد که چه بسا در ذهن ما ننگند و از تصور و تخیل ما فراتر رود. از جمله این پاداش های وصف ناشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه کسی است که بنا به تعبیر امیر مؤمنان، «نهایت آرزوی عارفان، دوست دل های صادقان، ولی مؤمنان و معبود عالمیان است».
۳۹. حکمت، به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می دهد و مانع لغزش ها و تباهی ها می شود. انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روشن بینی می رسد که می تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود.
۴۰. اخلاص در اندیشه
- ۴۱.
۴۲. نادرست
۴۳. نادرست
۴۴. نادرست
۴۵. درست
۴۶. درست